

POSUDEK VEDOUCÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Rozhodné právo závazkových poměrů s mezinárodním prvkem David Anděl

Datum odevzdání práce: 14. března 2023

I. Aktuálnost tématu a náročnost tématu

Vybrané téma diplomové práce je velmi široké a obecné, proto bylo po dohodě s vedoucí práce téma zúženo a diplomant se zaměřil na dílčí problematiku rozhodného práva smluvních závazkových poměrů v nařízení Řím I, které unifikuje kolizní úpravu smluvních závazků v rámci EU. Diplomantem zvolené užší zaměření považuji za velmi přínosné, protože umožňuje diplomantovi zabývat se dílčími aspekty podrobněji. K problematice rozhodného práva smluv existuje celá řada odborných publikací, jak v české, tak zahraniční odborné literatuře. Zpracování zvoleného tématu proto nehodnotím jako zvláště náročné.

II. Kritéria hodnocení práce

Cílem diplomové práce je dle autora rozbor pravidel pro určování rozhodného práva pro smluvní závazkové vztahy s mezinárodním prvkem podle Nařízení Řím I s tím, že v rámci těchto pravidel bude zhodnoceno, zda dosahují zamýšlených cílů, zda by nebylo vhodnější implementovat rozdílné způsoby řešení dané problematiky nebo zda daných cílů nelze dosáhnout jinou (lepší) cestou. Autor využívá zejména metody deskriptivní, částečně též komparativní a analytické.

Autor v Úvodu sice uvádí, že problematika mimosmluvních závazkových vztahů s mezinárodním prvkem a pramenů práva tyto závazkové poměry upravující nebude v práci obsažena, v následujícím odstavci však obecně hovoří o relevanci úpravy závazků s mezinárodním prvkem.

Diplomová práce, která má celkem 49 stran textu, je rozdělena do 4 kapitol, Úvodu a Závěru. První kapitolu věnuje diplomant pramenům kolizní úpravy smluvních závazkových vztahů s mezinárodním prvkem, bohužel v názvu kapitoly zůstalo vymezení širší, zahrnující i mimosmluvní závazkové vztahy. Kapitola druhá se zabývá působností nařízení Řím I. Další kapitoly třetí a čtvrtá jsou rovněž věnovány nařízení Řím I – a to volbě práva a pravidlům určování rozhodného práva. Bylo by vhodné, aby ze systematicky členění obsahu vyplynulo, že kapitoly druhá až čtvrtá se týkají již výlučně nařízení Řím I (což vyplývá pouze z názvu kapitoly druhé). Do kapitoly čtvrté zahrnul diplomant rovněž podkapitoly týkající se imperativních norem a výhrady veřejného pořádku. Problematika imperativních norem a výhrady veřejného pořádku však není omezena toliko na případy, kdy strany smlouvy nezvolily rozhodné právo, systematicky by bylo vhodnější této otázce věnovat samostatnou kapitolu.

Práce je členěna v principu logicky, výhrady k obsahové struktuře a názvům kapitol jsou uvedeny výše. Práce je psána srozumitelně, prakticky bez jazykových chyb a překlepů. Autor má však problém s odborným vyjadřováním, např. „určování práva ...probíhá na základě skutečností v době uzavření smlouvy“ nebo „čl. 4 Nařízení Řím I je koncipován poněkud jedinečně...“ (str. 33), „Takový postup je posvěcen bodem (22) Preambule k Nařízení Řím I.“ (str. 36), „Cílem této doložky je usměrňovat výsledky určování rozhodného práva dle předchozích odstavců.....“ (str. 48). Diplomant v práci rovněž opakovaně používá pojem Společenství, byť si tuto zkratku v práci nezavedl (např. str. 26, 27), jedná se většinou o pasáže, které jsou převzaty ze starších právních předpisů.

Autor vychází jak z české, tak ze zahraniční odborné literatury, rozsah odborných pramenů, ze kterých autor vycházel je ale velmi skromný. V úvodu autor uvádí že, analýza nařízení Řím I v diplomové práci je podpořena odkazy na četnou judikaturu SDEU, v seznamu použité literatury je však uvedeno toliko devět rozhodnutí SDEU, recentní judikatura chybí.

V rámci práce se autor nebojí kriticky hodnotit názory v odborné literatuře, což lze obecně vítat, nicméně označovat myšlenku prof. Bělohlávka za „založenou na zcestných argumentech“ (str. 39) mi nepřijde zcela na místě.

III. Případná další vyjádření k práci

V práci je řada nepřesností, z nichž uvádím příkladmo následující:

- na str. 7 diplomant uvádí mezi prameny kolizní úpravy některé smlouvy o vzájemné pomoci, na myslí má ale, jak vyplývá z příslušné pozn. pod čarou, smlouvy o právní pomoci. Zde by bylo na místě rovněž uvést jejich aplikační vztah k nařízení Řím I;
- na str. 13 se autor věnuje relevanci úpravy rozhodného práva pro smlouvy v ZMPS, které je v tomto ohledu tzv. zbytkovou normou. Jak je to ale s § 87 odst. 3 a 4;
- na str. 24 diplomant v podkapitole Platnost volby práva uvádí, že volba práva bude soudem zprvu posuzována na základě práva místa soudu. Přesnější by bylo uvést, že se jedná o kolizní normy legis fori;
- na str. 28 autor uvádí, že v čl. 5 odst. 2 nařízení Řím I je volba práva omezena na právní řády užšího výběru zemí. Toto je rovněž velmi nepřesné, neboť omezení není dáno konkrétním výčtem právních řádů určitých států.

V Závěru diplomant uvádí, že Nařízení Řím I je obecnou kolizní normou, obsahuje způsoby určování rozhodného práva v obecné rovině. S tímto nelze souhlasit.

IV. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Na str. 26 diplomant uvádí, že volba rozhodného práva může být omezena aplikací imperativních ustanovení nebo výhradou veřejného pořádku. Nedomnívám se, že je možné vztah volby rozhodného práva na straně jedné a aplikace imperativních norem a výhrady veřejného pořádku na straně druhé takto zjednodušit. Obdobně na str. 31. Nelze zcela souhlasit ani s formulací na str. 50, kde diplomant ve vztahu k výhradě veřejného pořádku uvádí, že při namítnutí výhrady veřejného pořádku se nepoužije právní předpis, jehož aplikace porušuje veřejný pořádek.

Na str. 51 autor uvádí, že „soud by se měl snažit místo ustanovení porušující veřejný pořádek aplikovat co nejspravedlivější právní předpis. Tato spravedlivost je dána postupem dle Nařízení Řím I, a tedy nalezením předpisu na jeho základě.“ Toto by měl blíže vysvětlit.

V rámci obhajoby by měl autor upřesnit a vysvětlit svá výše uvedená konstatování, resp. přesněji vymezit imperativní normy a výhradu veřejného pořádku. Doplnit by měl diplomant i příklady a relevantní judikaturu SDEU.

V. Doporučení práce k obhajobě

V předložené práci diplomant prokázal schopnost samostatné práce a základní orientaci ve zvolené problematice. I přes výše uvedené práci považuji za způsobilou pro obhajobu.

VI. Navržený klasifikační stupeň

Předběžně navrhuji klasifikační stupeň dobře.

V Praze dne 17. 4. 2023

doc. JUDr. Mgr. Magdalena Pfeiffer, Ph.D.